

دل‌های دور از خانه

فرشته مهرپویا

www.ketab.ir

دل‌های دور از خانه

فرشته مهرپویا

سلسله انتشار یادداشت نو: ۱۰۵ * عمومی: ۲۳

چاپ اول: ۱۴۰۰ * شمارگان: ۵۰۰ نسخه * قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

مدیر اجرایی: محمد صادقی رنجبر * صفحه‌آرا و ویراستاری فنی: مرضیه دهقان
طراح جلد: علیرضا بهت

سرشناسه: مهرپویا، فرشته، ۱۳۵۲ -

عنوان و نام پدیدآور: دل‌های دور از خانه / فرشته مهرپویا

مشخصات نشر: یزد: یادداشت نو، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۴۶۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۷۹-۵۵-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه

یادداشت: کتاب حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته زبان و ادبیات فارسی است.

سفرنامه نویسان -- ایران

Travel writers -- Iran

رده‌بندی کنگره: DSR۱۴۸۱

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴۰۴۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۴۱۵۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

دفتر انتشارات و مرکز فروش: یزد، میدان مارکار، کوچه ۴ دهم فروردین

تلفن: ۰۳۵-۳۶۲۶۵۳۹۱ - ۰۹۳۷۱۸۷۳۰۱۵

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

فصل اول: زندگینامه‌نویسی

- ۱۸ مقدمه
- ۱۹ سفرنامه بخشی از زندگینامه

فصل دوم: شاعران و ادیبان در سفر

سفرنامه‌های شاعران

- ۲۴ فروخ فرخزاد
- ۲۵ محمد فرّخی یزدی
- ۲۶ نیما یوشیج

سفرنامه‌های ادیبان

- ۲۸ محمدعلی اسلامی ندوشن
- ۳۰ ایرج افشار یزدی
- ۳۱ محمدابراهیم باستانی پاریزی
- ۳۲ منصور ثروت
- ۳۲ میرجلال‌الدین کزازی
- ۳۳ غلام‌حسین یوسفی

سفرنامه‌های رمان‌نویسان

- ۳۴ جلال آل‌احمد
- ۳۶ اسلام کاظمیه
- ۳۶ صادق هدایت

فصل سوم: انگیزه‌های سفر

- ۴۰ طبقه‌بندی انگیزه‌ها
- انگیزه‌های غیر شخصی (دعوت از دیگر کشورها)
- ۴۲ فرّخی یزدی (دعوت از دولت شوروی)

- ۴۲.....محمدعلی اسلامی ندوشن (شوروی، لندن، آمریکا، ترکیه).
- ۴۳.....ایرج افشار (سفرهای متعدد داخل کشور).
- ۴۳.....باستانی پاریزی (سفرهای متعدد داخل و خارج کشور).
- ۴۵.....میرجلال الدین کزازی (چین).
- ۴۵.....جلال آل احمد و سفر به روس و آمریکا.
- ۴۶.....نیما یوشیج (بارفروش).
- ۴۷.....منصور ثروت (چین).
- ۴۷.....میرجلال الدین کزازی (اسپانیا).

انگیزه‌های شخصی

- ۴۷.....محمدعلی اسلامی ندوشن (چین، افغانستان و دانمارک).
- ۴۹.....ایرج افشار و سفرهای متعدد فرامیگی.
- ۵۰.....غلام حسین یوسفی (لیدن).

انگیزه‌های مذهبی

- ۵۰.....جلال آل احمد (سفر حج).
- ۵۱.....باستانی پاریزی (کربلا).

تجدید خاطرات

- ۵۱.....محمدعلی اسلامی ندوشن (پاریس).

گریز از مردم

- ۵۲.....فروخ فرخزاد (ایتالیا).
- ۵۲.....اسلام کاظمیه (زاهدان).

گشت و گذار

- ۵۳.....محمدعلی اسلامی ندوشن (نیشابور و اصفهان).
- ۵۳.....ایرج افشار و گشت و گذار در تمام نقاط.
- ۵۴.....صادق هدایت (اصفهان).
- ۵۴.....سفر دوستی.

فصل چهارم: همراه با کاروان سفر

داخل کشور

۵۸.....	نیما یوشیج (بارفروش).....
۵۹.....	قرائت‌خانه بارفروش.....
۵۹.....	اداره سبّال.....
۵۹.....	صحیه (بیمارستان).....
۶۰.....	محمدعلی اسلامی ندوشن (نیشابور).....
۶۰.....	امامزاده محروق.....
۶۱.....	ایرج افشار (سراسر کشور).....
۶۵.....	باستانی باریزی (شیراز).....
۷۲.....	صادق هدایت (اصفهان).....

خارج کشور

۸۱.....	فروغ فرخزاد (ایتالیا).....
۸۴.....	فرخی یزدی (روسیه، مسکو).....
۸۴.....	محمدعلی اسلامی ندوشن.....
۱۱۲.....	بازگشت به پکن.....
۱۱۸.....	محمدابراهیم باستانی باریزی.....
۱۲۹.....	منصور ثروت (چین).....
۱۳۶.....	میرجلال الدّین کزازی (چین).....
۱۴۰.....	میرجلال الدّین کزازی (اسپانیا).....
۱۴۷.....	غلام حسین یوسفی (هلند).....
۱۴۷.....	جلال آل احمد (عربستان).....
۱۵۰.....	روسیه (مسکو).....
۱۵۹.....	آمریکا (هاروارد).....
۱۶۳.....	فروغ فرخزاد (هوایمای باری).....
۱۶۴.....	نیما یوشیج.....
۱۶۴.....	محمدعلی اسلامی ندوشن (هوایما).....

۱۶۷.....	ایرج افشار (هواپیما، اتومبیل، پیاده).....
۱۶۷.....	محمد ابراهیم باستانی پاریزی (هواپیما، اتومبیل).....
۱۶۸.....	منصور ثروت (هواپیما).....
۱۶۹.....	میر جلال الدین کزازی (هواپیما).....
۱۶۹.....	غلام حسین یوسفی (هواپیما).....
۱۶۹.....	جلال آل احمد (هواپیما).....
۱۷۰.....	اسلام کاظمیه (هواپیما).....
۱۷۰.....	صادق هدایت (اتومبیل).....

فصل پنجم: خود در میان دیگران

۱۷۴.....	من فردی.....
۱۷۴.....	فروغ فرخزاد.....
۱۷۷.....	محمد علی اسلامی ندوشن.....
۱۸۱.....	نیما یوشیج.....
۱۸۴.....	ایرج افشار.....
۱۸۵.....	باستانی پاریزی.....
۱۸۶.....	میر جلال الدین کزازی.....
۱۸۹.....	من جمعی.....
۱۸۹.....	فرخی یزدی.....
۱۹۰.....	نیما یوشیج.....
۱۹۲.....	محمد علی اسلامی ندوشن (به عنوان روشنفکر در داخل کشور).....
۱۹۴.....	به عنوان ایرانی در خارج از کشور.....
۱۹۷.....	باستانی پاریزی.....
۱۹۹.....	منصور ثروت.....
۲۰۲.....	میر جلال الدین کزازی.....
۲۰۵.....	جلال آل احمد.....
۲۱۱.....	اسلام کاظمیه.....

۲۱۳	 صادق هدایت
۲۱۵	 همراهان فروغ فرخزاد
۲۱۶	 همراهان فرّخی یزدی
۲۱۷	 همراهان نیما یوشیج
۲۱۸	 همراهان محمدعلی اسلامی ندوشن
۲۱۹	 همراهان ایرج افشار
۲۲۰	 همراهان باستانی پاریزی
۲۲۱	 همراهان منصور ثروت
۲۲۱	 همراهان میرجلال‌الدین کزازی
۲۲۳	 همراهان غلام‌حسین یوسفی
۲۲۳	 همراهان جلال آل‌احمد
۲۲۶	 همراهان اسلام کاظمیه
۲۲۸	 همراهان صادق هدایت
۲۲۹	 نتیجه

فصل نهم: نگاهی به زندگی دیگران

۲۲۲	 نگاهی به زندگی مردم بارفروش
۲۳۶	 نگاه نیما به شهرهای دیگر
۲۳۷	 نگاهی به زندگی مردم نیشابور (محمدعلی اسلامی ندوشن)
۲۳۸	 نگاه به زندگی جای‌جای مردم ایران (ایرج افشار)
۲۴۰	 نگاهی به زندگی مردم یزد
۲۴۳	 نگاهی به زندگی مردم سیستان و بلوچستان (اسلام کاظمیه)
۲۴۶	 نگاه به زندگی مردم اصفهان (صادق هدایت)
۲۴۷	 نگاه به زندگی مردم ایتالیا (فروغ فرخزاد)
۲۴۷	 نگاه به زندگی مردم مسکو (فرّخی یزدی)
۲۴۷	 نگاهی به زندگی مردم روسیه (محمدعلی اسلامی ندوشن)
۲۵۲	 نگاه به زندگی مردم کابل (محمدعلی اسلامی ندوشن)
۲۵۲	 نگاه به زندگی مردم چین (محمدعلی اسلامی ندوشن)

چکیده

سفرنامه گزارشی است که نویسنده در آن به شرح مشاهدات خود از اوضاع سرزمین‌های دیگر می‌پردازد. زمانی که نویسندگان سفرنامه‌ها، شاعران و ادیبان باشند، درواقع می‌توان سفرنامه را بخشی از خاطرات آنان دانست که روایت‌گر نگاه آن شاعر یا نویسنده به سرزمین‌های دیگر است. در دوران معاصر، از شاعران و نویسندگان فارسی‌زبان سفرنامه‌هایی انتشار یافته که بحث اصلی این کتاب بر آن استوار است. در این کتاب کوشش شده، پس از معرفی شاعران، ادیبان و رمان‌نویسان و سفرنامه‌های آنها، به بررسی و تحلیل انگیزه‌های مختلف و بررسی گرایش هر یک از آنان به مکان‌های مختلف و نیز شیوه مسافرت آنها پرداخته شود. سپس به بررسی نوع نگاه نویسنده به مکان‌های مختلف و توجه به این موضوع که آیا نوع نگرش آنها براساس فردی شاعر یا نویسنده است یا من جمعی او، پرداخته شده است.

نوع نگاه نویسندگان و شاعران به زندگی مردم نیز یکی از بحث‌های مهم این کتاب به شمار می‌رود. با بررسی دیدگاه‌های مختلف آنان می‌توان به اغراض و انگیزه‌های شخصی هر یک دست یافت که در واقع افکار واقعی نویسنده را می‌نمایاند.

بررسی نثر سفرنامه‌ها نیز از مباحثی است که این تحقیق بدان پرداخته است. در این بررسی خواهیم دید که چگونه نثر تحقیقی و پژوهشی ادیبان به سوی نثر توصیفی پیش می‌رود و نثر رمان‌نویسان انسجام بیشتری می‌یابد.

پس از بررسی نثر، درباره ارزش ادبی، تاریخی و اجتماعی سفرنامه‌ها بحث‌هایی ارائه خواهد شد. همان‌گونه که می‌دانیم ارزش مطالبی که از سفرنامه‌ها به دست می‌آید، بیش از سایر منابع است؛ چرا که نویسنده در سفرنامه خویش بی‌واسطه به شرح دیده‌های خود می‌پردازد؛ بنابراین مطالب سفرنامه‌نویسان حاوی اطلاعات و جزئیات دقیق قابل توجهی است که کمتر در منابع دیگر می‌توان یافت.